

[Bilten Europski poslovi u Hrvatskom saboru](#) mjesečna je publikacija Odjela za europske poslove Sabora. Bilten sadržava informacije o obavljanju europskih poslova u Saboru, pravnim aktima koje institucije Unije dostavljaju nacionalnim parlamentima te o međuparlamentarnoj suradnji.

Tema broja

Usvojene mjere Europske unije za pomoć u rješavanju krize vezane uz pandemiju Covida-19

Na izvanrednoj plenarnoj sjednici Europskog parlamenta, održanoj u Bruxellesu 26. ožujka 2020., provedena je rasprava i glasovanje o hitnim mjerama Europske unije u borbi protiv pandemije Covida-19.

Zastupnici Europskog parlamenta usvojili su tri zakonodavna prijedloga, koja je Europska komisija 13. ožujka 2020. predstavila u [paketu mjera](#) za izravan, koordinirani europski odgovor radi ublažavanja socioekonomskih posljedica pandemije Covida-19.

Dodjela slotova u zračnim lukama Zajednice: zajednička pravila

Izmjenom Uredbe (EEZ) br. 95/93 o zajedničkim pravilima za dodjelu slotova u zračnim lukama Zajednice nastoje se ublažiti posljedice trenutačne krize, pružiti pravna sigurnost zračnim prijevoznicima i održati jedinstvenost europskog sustava dodjele slotova.

EU će do 24. listopada 2020. suspendirati zahtjeve u pogledu iskorištavanja slotova u zračnim lukama kojima se zračne prijevoznike obvezuje da upotrijebe najmanje 80 % svojih slotova za polijetanje i slijetanje kako bi ih zadržali u idućoj godini. Time će se spriječiti zračne prijevoznike da prometuju praznim zrakoplovima za vrijeme pandemije. Privremena obustava znači da zrakoplovne tvrtke nisu obvezne koristiti svoje planirane slotove za polijetanje i slijetanje. Pravilo „iskoristi ili izgubi“ neće se primjenjivati tijekom cijele ljetne sezone, od 29. ožujka do 24. listopada 2020.

Investicijska inicijativa kao odgovor na koronavirus

Investicijska inicijativa kao odgovor na koronavirus predviđa alokaciju iz dostupnih fondova EU-a od 37 milijardi eura za lokalne zajednice, regije i države članice koje je najteže pogodila pandemija Covida-19. Novom se mjerom državama članicama omogućuje potrošnja neiskorištenog novca, kako bi se ublažio učinak pandemije, umjesto njegova vraćanja u proračun EU-a. Sredstva su namijenjena zdravstvenim sustavima, malim i srednjim poduzećima, tržištima rada i drugim osjetljivim dijelovima gospodarstva država članica EU-a. Od ukupnog iznosa, oko 8 milijardi eura izdvojiti će se iz nepotrošenih sredstava za prefinansiranje u 2019. u okviru strukturnih fondova. Dodatnih 29 milijardi eura bit će isplaćeno u ranoj fazi iz dodijeljenih sredstava koja su se trebala isplatiti kasnije ove godine.

Proširenje područja primjene Fonda solidarnosti EU-a

Područje primjene Fonda solidarnosti EU-a prošireno je na javno zdravstvo kako bi obuhvatilo potporu državama članicama i zemljama koje pregovaraju o pristupanju Uniji u najtežim izvanrednim situacijama u javnom zdravstvu, uključujući medicinsku pomoć, kao i mjere za sprečavanje, nadzor ili kontrolu širenja bolesti. Tijekom 2020. u okviru Fonda bit će dostupno 800 milijuna eura.

Akti su u pisanoj proceduri usvojeni u Vijeću te [objavljeni](#) u Službenom listu EU-a 31. ožujka i stupaju na snagu 1. travnja 2020.

Bilten br. 68**Travanj 2020.**

Sadržaj:	str.
Tema broja	1
Zakonodavne aktivnosti HS-a u europskim poslovima	2
Izravno dostavljeni pravni akti Europske unije	2
Iz Europskog parlamenta	6
Međuparlamentarna suradnja u Europskoj uniji	12

Zakonodavne aktivnosti Hrvatskoga sabora u europskim poslovima

Usklađivanje zakonodavstva

Hrvatski sabor je u ožujku donio jedan zakon usklađen s pravom Europske unije:

PZE Br. prijedloga	Naziv akta	Saziv	Sjednica	Status	Rbr. čitanja	Vrsta postupka
PZE 814	Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kemikalijama	9	16	donesen	2	redovni

Izravno dostavljeni pravni akti Europske unije

Prema odredbi Protokola br. 1 o ulozi nacionalnih parlamenata Ugovora iz Lisabona, institucije Unije izravno dostavljaju nacionalnim parlamentima sve prijedloge obvezujućih zakonodavnih i nezakonodavnih akata kao i druge neobvezujuće akte. Izravno dostavljeni akti objavljuju se dnevno na [mrežnoj stranici Hrvatskoga sabora](#) s informacijama o oznaci akta, postupku donošenja, datumu dostave i rokom za provjeru načela supsidijarnosti.

U razdoblju od 1. do 31. ožujka 2020. institucije Europske unije izravno su dostavile Hrvatskom saboru ukupno 39 pravnih akata na hrvatskom jeziku, od toga 15 prijedloga obvezujućih akata u zakonodavnom i nezakonodavnom postupku i 24 neobvezujuća pravna akta.

Izravno dostavljeni prijedlozi akata u zakonodavnom postupku

Prijedlozi akata u zakonodavnom postupku obuhvaćaju prijedloge uredbi, direktiva i odluka koje u redovnom ili posebnom zakonodavnom postupku donose institucije Europske unije. U postupku donošenja zakonodavnih akata koji su u podijeljenoj nadležnosti između Europske unije i država članica, nacionalni parlamenti sudjeluju provjerom poštovanja načela supsidijarnosti u roku od osam tjedana od objave akta na službenim jezicima Unije.

Radi lakšeg praćenja izravno dostavljenih prijedloga zakonodavnih akata, akti su razvrstani prema nadležnostima odbora u Europskom parlamentu, a prijedlozi zakonodavnih akata koje Komisija objavljuje u okviru inicijativa iz godišnjih programa rada uz naziv akta sadrže i naziv inicijative iz koje proizlaze.

PROMET I TURIZAM

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
COM (2020) 78	Prijedlog odluke Europskog parlamenta i Vijeća o Europskoj godini željeznice (2021.)	9. 3. 2020. 14. 5. 2020.
COM (2020) 111	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 95/93 o zajedničkim pravilima za dodjelu slotova u zračnim lukama Zajednice	23. 3. 2020. 18. 5. 2020.

INDUSTRIJA ISTRAŽIVANJE I ENERGIJA

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2020) 83</u>	Komunikacija Komisije Europskom parlamentu na temelju članka 294. stavka 6. Ugovora o funkcioniranju Europske unije o stajalištu Vijeća o donošenju Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o označivanju guma s obzirom na učinkovitost potrošnje goriva i druge bitne parametre i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1222/2009	4. 3. 2020. ...
<u>COM (2020) 80</u>	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavljanju okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni Uredbe (EU) 2018/1999 (Europski propis o klimi)	6. 3. 2020. 5. 5. 2020.

REGIONALNI RAZVOJ

Oznaka akta	Naziv prijedloga zakonodavnog akta	Datum dostave Rok za supsidijarnost
<u>COM (2020) 113</u>	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1301/2013 i (EU) br. 508/2014 s obzirom na posebne mjere za mobilizaciju ulaganja u zdravstvene sustave država članica i u druge sektore njihovih gospodarstava u odgovoru na izbijanje covid-19 [Investicijska inicijativa kao odgovor na koronavirus]	18. 3. 2019. 13. 5. 2019.
<u>COM (2020) 114</u>	Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 2012/2002 radi pružanja financijske pomoći državama članicama i zemljama koje pregovaraju o pristupanju Uniji ozbiljno pogođenima izvanrednim stanjem velikih razmjera u području javnog zdravlja	20. 3. 2019. 18. 5. 2019.

Izbor izravno dostavljenih neobvezujućih pravnih akata Europske unije

Institucije Europske unije neobvezujućim pravnim aktima kao što su preporuke i mišljenja, komunikacije, izvješća, rezolucije, deklaracije, zelene i bijele knjige definiraju i planiraju provedbu pojedinih politika Europske unije i omogućuju državama članicama odgovarajuću pripremu sudjelovanja u zakonodavnim postupcima.

Od izravno dostavljenih neobvezujućih pravnih akata izdvajamo:

[Komunikacija Koordinirani gospodarski odgovor na pandemiju Covid-19](#)

[COM\(2020\) 112](#)

Komisija je 13. ožujka 2020. predstavila izravan, koordinirani europski odgovor radi ublažavanja socioekonomskih posljedica pandemije Covid-19.

Komisija će upotrijebiti sve instrumente koji su joj na raspolaganju za ublažavanje posljedica ove pandemije, posebno:

- osigurati potrebnu opskrbu zdravstvenih sustava očuvanjem cjelovitosti jedinstvenog tržišta te proizvodnje i distribucije vrijednosnih lanaca,

- pružati potporu građanima kako njihovi prihodi i radna mjesta ne bi bili nerazmjerno pogođeni i kako bi se izbjegle trajne posljedice ove krize,
- pružati potporu poduzećima i osigurati likvidnost financijskog sektora za trajnu potporu gospodarstvu,
- omogućiti državama članicama da odlučno djeluju na koordiniran način, korištenjem pune fleksibilnosti okvira za državne potpore i Pakta o stabilnosti i rastu.

Fleksibilnost okvira za državne potpore

Glavni fiskalni odgovor na koronavirus dolaziti će iz nacionalnih proračuna država članica. Pravila EU-a o državnim potporama državama članicama omogućuju da poduzmu brze i učinkovite mjere za potporu građanima i poduzećima, posebno malim i srednjim poduzećima, koja se suočavaju s gospodarskim poteškoćama zbog pandemije Covida-19.

Države članice mogu donijeti sveobuhvatne mjere potpore u skladu s postojećim pravilima o državnim potporama. Kao prvo, mogu donijeti mjere kao što su subvencioniranje plaća, obustava plaćanja poreza na dobit, poreza na dodanu vrijednost ili socijalnih doprinosa. Osim toga, mogu dodijeliti financijsku potporu izravno potrošačima, npr. za otkazane usluge ili karte za koje ne mogu dobiti naknadu od operatera. Osim toga, pravilima EU-a o državnim potporama državama članicama omogućuje se da pomognu poduzećima koja se suočavaju s manjkom likvidnosti i trebaju hitnu potporu za sanaciju. Naposljetku, na temelju članka 107. stavka 2. točke (b) UFEU-a državama članicama omogućuje se da trgovačkim društvima nadoknade štetu izravno uzrokovanu izvanrednim događajima, uključujući mjere u sektorima poput zrakoplovstva i turizma.

Trenutačna priroda i opseg posljedica pandemije Covida-19. u Italiji takvi su da se može primijeniti članak 107. stavak 3. točka (b) UFEU-a. Njime se Komisiji omogućuje da odobri dodatne nacionalne mjere potpore za otklanjanje ozbiljnih poremećaja u gospodarstvu određene države članice.

Komisija će sličan pristup slijediti i pri procjeni opravdanosti primjene te odredbe na druge države članice. Komisija priprema poseban pravni okvir u skladu s člankom 107. stavkom 3. točkom (b) UFEU-a koji će se donijeti u slučaju potrebe.

Komisija je spremna surađivati sa svim državama članicama kako bi se osigurala pravodobne moguće nacionalne mjere potpore za suzbijanje pandemije Covida-19.

Fleksibilnost europskog fiskalnog okvira

Komisija je Vijeću predložila da se puna fleksibilnost fiskalnog okvira EU-a iskoristi za provedbu mjera potrebnih za ograničavanje pandemije i ublažavanje njezinih negativnih socioekonomskih posljedica.

Prvo, Komisija smatra da se pandemija Covida-19. smatra „neuobičajenim događajima izvan kontrole države”. Ta klauzula omogućuje izvanrednu potrošnju za ograničavanje pandemije, kao što su izdaci za zdravstvenu skrb i ciljane mjere pomoći za poduzeća i radnike.

Kao drugo, Komisija će preporučiti da se fiskalni naponi koji se zahtijevaju od država članica prilagode u slučaju negativnog rasta ili velikog pada gospodarske aktivnosti.

Naposljetku, Komisija je spremna predložiti Vijeću aktivaciju klauzule o odstupanju kako bi se omogućila općenitija potpora fiskalne politike. Na temelju te klauzule, u suradnji s Vijećem, suspendirala bi se fiskalna prilagodba koju je Vijeće preporučilo u slučaju ozbiljnog gospodarskog pada u europodručju ili u EU-u u cjelini.

Osiguranje solidarnosti na jedinstvenom tržištu

Samo ćemo uz solidarnost i koordinirano rješenje na razini cijele Europe moći učinkovito upravljati ovom hitnom situacijom na području javnog zdravlja. Solidarnost je u ovoj krizi ključna, posebno kako bi se osiguralo da svi kojima je to potrebno imaju pristup osnovnim proizvodima, nužnima za ublažavanje zdravstvenih rizika ove pandemije. Neophodno je zajednički djelovati kako bi se osigurala proizvodnja, skladištenje, dostupnost i racionalna upotreba zaštitne medicinske opreme i lijekova u EU-u, otvoreno i transparentno, umjesto da se donose jednostrane mjere kojima se ograničava slobodno kretanje osnovnih zdravstvenih proizvoda.

Komisija stoga poduzima sve potrebne mjere, među ostalim davanjem smjernica državama članicama za uspostavu primjerenih mehanizama kontrole radi očuvanja sigurnosti opskrbe i pokretanjem ubrzanog postupka zajedničke javne nabave za tu vrstu robe. Komisija izdaje i preporuku o zaštitnoj opremi bez oznake CE.

Pandemija Covida-19 ima velike posljedice i na prometne sustave, s obzirom na blisku povezanost europskih lanaca opskrbe koji počivaju na širokoj prometnoj mreži za prijevoz tereta kopnom, morem i zrakom. Komisija surađuje s državama članicama kako bi se osigurao protok osnovne robe preko kopnenih granica. Međunarodna i europska zrakoplovna industrija doživjela je posebno težak udar. Kao što je predsjednica von der Leyen najavila 10. ožujka, Komisija predlaže ciljani zakonodavni akt kojim bi se zračni prijevoznici privremeno oslobodili obveze korištenja najmanje 80 % dodijeljenih slotova u zračnim lukama u određenom razdoblju, što je uvjet da bi ih mogli zadržati i sljedeće godine (tzv. pravilo „iskoristi ili izgubi”). Cilj je te nove mjere smanjenje gospodarskih i ekoloških posljedica pandemije.

Naposljetku, Komisija surađuje s državama članicama, međunarodnim tijelima i ključnim europskim sektorskim udruženjima radi praćenja učinka krize na turizam i koordinacije mjera potpore.

Mobilizacija proračuna EU-a

Kako bi se teško pogođenim malim i srednjim poduzećima osiguralo hitno rasterećenje, iskoristit će se postojeći instrumenti u proračunu EU-a za potporu likvidnosti tih poduzeća i dopunu mjera poduzetih na nacionalnoj razini. U nadolazećim tjednima iz proračuna EU-a preusmjerit će se 1 milijarda eura kao jamstvo u Europski investicijski fond kako bi se banke potaknulo da osiguraju likvidnost za MSP-ove i poduzeća srednje tržišne kapitalizacije. Time će se za najmanje 100 000 takvih europskih poduzeća osigurati financijska sredstva u iznosu od otprilike 8 milijardi eura. Omogućit će se i odgoda otplate kredita svim postojećim dužnicima koji su negativno pogođeni ovom krizom.

Ublažavanje učinka na zaposlenost

Moramo zaštititi radnike od nezaposlenosti i gubitka prihoda kad god je to moguće. Komisija je spremna u tome podržati države članice, posebno promicanjem programa skraćenog radnog vremena, dokvalifikacije i prekvalifikacije, što se u prošlosti pokazalo učinkovitim.

Komisija će osim toga ubrzati pripremu zakonodavnog prijedloga o Europskom sustavu reosiguranja za slučaj nezaposlenosti kako bi se poduprle politike država članica usmjerene na očuvanje radnih mjesta i vještina.

Nadalje, investicijskom inicijativom kao odgovoru na koronavirus olakšat će se mobilizacija Europskog socijalnog fonda, koji je namijenjen pružanju potpore radnicima i zdravstvenom sustavu.

Europski fond za prilagodbu globalizaciji mogao bi se mobilizirati za potporu otpuštenim radnicima i samozaposlenim osobama u skladu s uvjetima iz sadašnje i buduće uredbe. U 2020. dostupno je gotovo 179 milijuna eura.

Investicijska inicijativa kao odgovor na koronavirus

U okviru te nove inicijative Komisija predlaže da se 37 milijardi eura u okviru kohezijske politike usmjeri na borbu protiv krize uzrokovane koronavirusom. U tu svrhu Komisija predlaže da se ove godine ne primjenjuje obveza da se od država članica zatraži povrat neiskorištenog prefinansiranja za strukturne fondove. To će rezultirati iznosom od 8 milijardi eura iz proračuna EU-a koji će države članice moći iskoristiti za dopunu financijskih sredstava iz strukturnih fondova u iznosu od 29 milijardi eura u cijelom EU-u. Time će se učinkovito povećati iznos ulaganja u 2020. i izdvojiti dosad nedodijeljenih 28 milijardi eura financijskih sredstava u okviru programa kohezijske politike za razdoblje 2014. – 2020. Europski parlament i Vijeće pozivaju se da što prije odobre prijedlog Komisije kako bi se on mogao donijeti u sljedeća dva tjedna.

Osim toga, Komisija predlaže proširenje područja primjene Fonda solidarnosti EU-a, kako bi uključivao i krize javnog zdravlja, da bi se na taj način u slučaju potrebe i ta sredstva mogla mobilizirati za najteže pogođene države članice. U 2020. dostupno je do 800 milijuna eura.

Iz Europskog parlamenta

Glavni naglasci plenarne sjednice Europskog parlamenta, Bruxelles, 9. – 10. ožujka 2020.

Odlukom predsjednika EP-a od 5. ožujka 2020., u kontekstu preventivnih mjera koje EP kontinuirano poduzima protiv širenja Covida-19, plenarna sjednica iznimno je održana u Bruxellesu, a ne u Strasbourgu kako je određeno Ugovorima. Parlament je zasjedao samo u ponedjeljak, 9. ožujka (otvaranje sjednice) i utorak, 10. ožujka 2020. kada su na dnevnom redu bile sljedeće točke:

- izbijanje koronavirusa, trenutačno stanje i osiguravanje usklađenog odgovora na razini EU-a na zdravstvene, gospodarske i socijalne učinke;
- ishod posebnog sastanka EV-a održanog 20. i 21. veljače 2020. o Višegodišnjem financijskom okviru (VFO) za razdoblje 2021. - 2027.;
- migracijska situacija na grčko-turskoj granici i zajednički odgovor EU-a.

Izbijanje koronavirusa, trenutačno stanje i osiguravanje usklađenog odgovora na razini Europske unije na zdravstvene, gospodarske i socijalne učinke

Rasprava je uvrštena na dnevni red sjednice slijedom pojave i širenja Covida-19 u državama članicama EU-a. Ispred Vijeća u raspravi je sudjelovala državna tajnica u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske zadužena za suradnju s EP-om Nikolina Brnjac.

Dt Brnjac je konstatala brzo širenje novog koronavirusa i istaknula kako trenutačna situacija ukazuje na potrebu za zajedničkim koordiniranim i koherentnim pristupom na razini EU-a kao bi se adekvatno nosili s ovim virusom. Predstavila je aktivnosti koje je Vijeće, odnosno EU2020HR do sada poduzelo u pogledu prevencije i borbe protiv širenja Covida-19. Naglasila je potrebu za daljnjom koordinacijom svih aktivnosti, kako na razini EU-a, tako i na međunarodnoj razini. Istaknula je kako su solidarnost unutar EU-a i koordinirani pristup i mjere ključni u nošenju s ovom situacijom. Pozdravila je korake koje je poduzela Komisija i ponovila da koordinirane mjere mogu smanjiti utjecaj Covida-19 u Europi.

Ispred EK u raspravi su sudjelovali povjerenici Stella Kyriakides, povjerenica EK zadužena za zdravlje i sigurnost hrane, i Janez Lenarčič, povjerenik EK zadužen za upravljanje kriznim situacijama, koji ujedno koordiniraju napore Europskog tima za odgovor na izbijanje koronavirusa.

Povjerenica Kyriakides konstatirala je da se Covid-19 pretvorio u prijetnju javnom zdravstvu koja se brzo kreće i utječe na javno zdravstvo i gospodarstvo. Različita je situacija u dč, i eksponencijalno se mijenja iz sata u sat. Naredni dani i tjedni su od ključnog značaja za odgovore koje će biti doneseni na razini EU-a. Najveći je prioritet spriječiti i usporiti širenje virusa. Naglasila je potrebu za solidarnosti između građana, država ali i unutar država jer bez toga neće biti moguće postići europsko rješenje ove krize. EU je suočena s izvanrednom situacijom i svi moraju preuzeti svoju odgovornost. Potrebno je dijeliti informacije, medicinsku opremu i rezultate istraživanja. Podsjetila je da mjere koje se poduzimaju utječu na građana, svakodnevni život i gospodarstvo i poslovanje. Istaknula je ulogu EP-a u komuniciranju građanima potrebe za odgovornim ponašanjem (osobna higijena – pranje ruku), ali i u borbi protiv lažnih vijesti i dezinformacija.

Naglasila je da, u kontekstu spremnosti za sljedeću etapu, liječnici na terenu trebaju biti opskrbljeni s najboljom opremom kako bi se nosili s ovom situacijom. U tom pogledu EK razmatra i pokreće javne nabave za nabavu medicinske opreme, a u tijeku su i pregovori s industrijom od koje se traži što je moguće veći proaktivniji pristup. Prioritet EK je zaštita europskih građana i pružanje potpore dč u sprečavanju širenja virusa.

Povjerenik Lenarčič predstavio je aktivnosti EK u pogledu aktiviranja europskog mehanizma za upravljanje krizama i informirao o osnivanju i aktivnostima [Europskog tima za odgovor na izbijanje koronavirusa](#), kojim on predsjeda. Izvijestio je da je putem mehanizma civilne zaštite Unije koordiniran povratak građana EU-a iz Kine i Japana, koordinirano pružanje pomoći Kini te pomoć dč, a osigurana su i financijska sredstava. EK je razvila posebne savjete za postupanje u zračnom, pomorskom i kopnenom prometu, na temelju preporuka i savjeta ekspertne skupine. Kontinuirano se radi na mjerama spremnosti u području civilne zaštite, konzularnih poslova, prometnog sektora, gospodarstva. Glavni je cilj zadovoljiti potrebe sustava javnog zdravstva za potrebnom opremom. Također je važno osigurati da poslovni subjekti i radnici koji su pogođeni ovom krizom dobiju odgovarajuću pomoć (fiskalnu) i odštetu, npr. u okviru uspostavljenih mehanizama na razini EU-a (Pakt za stabilnost i rast – fleksibilnost za borbu protiv izvanrednih situacija poput ove).

Glavni naglasci rasprave:

Zastupnici su redom uputili zahvale zdravstvenim djelatnicima na terenu kao i izraze sućuti obiteljima preminulih. Velika većina zastupnika naglasila je potrebu za solidarnosti, koherentnosti, boljim vodstvom i boljom koordinacijom između država članica u pogledu mjera koje se provode za suzbijanje širenja Covida-19. Osobito je naglašena solidarnost u pogledu razmjene informacija, rezultata istraživanja te medicinske opreme između dč. Pojedini zastupnici kritički su se osvrnuli na dč koje «blokiraju» izvoz zaštitne medicinske opreme. Imajući u vidu utjecaj ove krize na gospodarstvo EU-a, većina zastupnika pozvala je na fleksibilnu primjenu Pakta o stabilnosti. Naglašena je potreba za jamčenjem socijalne sigurnosti i odgovornog sustava javnog zdravstva koji se može nositi sa širenjem virusa.

Pojedini zastupnici pozvali su EK da bolje komunicira svoje mjere sprečavanja širenja korona virusa europskim građanima. Također, pozvali su na uspostavu zajedničke strategije EU-a za borbu protiv zaraza, kao i na dodjelu adekvatnih financijskih sredstava za istraživanja cjepiva.

Naglašeno je kako bi trebalo razmotriti utjecaj ove krize na zdravstvene sustave, osobito kapacitete bolnica, te izvući pouke kako bi se osnažila sposobnost zdravstvenih sustava za nošenje s ovakvim kriznim situacijama u budućnosti. Također, potrebno je razviti socijalne sustave koji omogućavaju građanima korištenje bolovanja ili ostanak u karanteni. Naglašena je potreba za diversifikacijom nabave i proizvodnje medicinskih proizvoda, odnosno smanjenjem ovisnosti europskog gospodarstva o određenim gospodarstvima i proizvodima koji se proizvode u samo jednoj regiji.

[Europsko vijeće](#) održalo je 10. ožujka izvanrednu video konferenciju na temu Covid-19. Šefovi država ili vlada EU-a naglasili su potrebu za zajedničkim europskim pristupom i bliskom suradnjom s EK te istaknuli kako bi ministri zdravstva i unutarnjih poslova dč trebali održavati redovne dnevne konzultacije s ciljem osiguranja prikladne koordinacije mjera prevencije i sprečavanja u dč. Tijekom sastanka identificirana su četiri prioriteta: (i) ograničavanje širenja virusa, (ii) nabava medicinske opreme, (iii) promicanje istraživanja te (iv) rješavanje socioekonomskih posljedica.

Ishod posebnog sastanka Europskog vijeća 20. veljače 2020. o Višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2021. – 2027.

Šefovi država ili vlada EU-a nakon [intenzivnih pregovora](#) 20. i 21. veljače 2020. nisu uspjeli postići dogovor o VFO-u za razdoblje 2021. – 2027. Neka od glavnih otvorenih pitanja su cjelokupna razina proračuna, iznosi utvrđeni za glavna područja politika, financiranje, uključujući prihode (vlastita sredstva) i korekcije te uvjeti i poticaji. Informativna bilješka o ishodu sastanka EV-a Službe EP-a za usluge parlamentarnih istraživanja (EPRS) dostupna je [ovdje](#).

Zastupnici su izrazili razočaranje zbog izostanka dogovora u okviru EV-a o VFO-u za razdoblje 2021. – 2027. Ponovili su da je EU-u potreban ambiciozni i snažni dugoročni proračun koji će Uniji omogućiti da se adekvatno nosi s *ad hoc* kriznim situacijama, kao što su trenutne zdravstvena i migracijska krize. U okviru proračuna EU-a za sljedeće programsko razdoblje potrebno je osigurati adekvatno financiranje glavnih politika EU-a kao i sredstva za postizanje zajedničkih ambicija kao što su borba protiv klimatskih promjena, digitalna i ekološka transformacija, daljnje pružanje potpore regijama i gradovima, poljoprivrednicima, mladima, studentima, istraživačima, poduzetnicima te nevladinim organizacijama.

Migracijska situacija na grčko-turskoj granici i zajednički odgovor EU-a

Na [izvanrednom sastanku](#) Vijeća za vanjske poslove (FAC) održanom 6. ožujka 2020. raspravljalo se o krizi u Idlibu (Sirija) i stanju na vanjskim granicama EU-a s Turskom. Ponovljena je ozbiljna zabrinutost zbog stanja na grčko-turskoj granici, koja je ocijenjena kao neprihvatljiva, i odlučno je odbijeno tursko korištenje migracijskim pritiskom u političke svrhe. Istaknuto je da se nezakoniti prelasci vanjske granice EU-a neće se tolerirati te će u tom pogledu EU i dč poduzeti sve potrebne mjere, u skladu s pravom EU-a i međunarodnim pravom. Izražena je puna solidarnost s Grčkom, Bugarskom, Ciprom i drugim dč koje bi mogle biti slično pogođene, među ostalim u pogledu napora u vezi s upravljanjem vanjskim granicama EU-a. Također, Vijeće je podsjetilo da očekuje od Turske da u potpunosti provede odredbe Zajedničke izjave iz 2016. u pogledu svih država članica.

Turski predsjednik Recep Tayyip Erdoğan sastao se 9. ožujka 2020. u Bruxellesu s predsjednicom EK [Ursulom von der Leyen](#) i predsjednikom EV-a [Charlesom Michelom](#). Naglasak je bio na identificiranju područja rada od zajedničkog interesa EU-a i Turske te na pronalasku načina za provedbu preostalih segmenata Zajedničke izjave iz 2016.

U raspravi, zastupnici su izrazili solidarnost s Grčkom i ostalim pogođenim dč te pozvali EU na pružanje pomoći u upravljanju granicom s Turskom. Upozorili su da se izbjeglička kriza iz 2015. ne smije ponoviti i pozvali na dovršetak reforme zajedničkog europskog sustava azila. Velika većina zastupnika kritički se osvrnula na postupke turskog predsjednika Erdoğan "zbog korištenja migranata u političke svrhe", a pojedini su otišli korak dalje i zatražili reviziju sporazuma s Turskom iz 2016. Pojedini zastupnici izrazili su zabrinutost zbog pogoršanja humanitarne situacije, kako na granici s Turskom, tako i na grčkim otocima, gdje se nalaze tisuće azilanata, od kojih su mnogi maloljetnici bez pratnje.

U povodu obilježavanja Međunarodnog dana žena, plenarna sjednica 10. ožujka započela je kraćom raspravom o pravima žena i jednakosti spolova. Zastupnice koje su ispred klubova zastupnika u EP-u sudjelovale u raspravi pozdravile su "[Strategiju za rodnu ravnopravnost 2020. – 2025.](#)" koju je EK predstavila 5. ožujka 2020. i pozvale na osiguravanje njene pune provedbe. Istaknule su niz izazova s kojima se potrebno suočiti u pogledu osiguravanja pune rodne ravnopravnosti u EU-u, poput rodno uvjetovanog nasilja, stereotipa, razlike u plaćama i mirovinama između muškaraca i žena, nasilja nad ženama na internetu te nedovoljne zastupljenosti žena u odlučivanju i upravljačkim strukturama.

Glavni naglasci izvanredne plenarne sjednice Europskog parlamenta, Bruxelles, 26. ožujka 2020.

Konferencija predsjednika Europskog parlamenta (EP) 19. ožujka 2020. donijela je odluku o održavanju izvanredne plenarne sjednice EP-a u Bruxellesu 26. ožujka 2020. kako bi se omogućila rasprava i glasovanje o hitnim mjerama Europske unije (EU) u borbi protiv pandemije Covida-19. Odluka je donesena na inicijativu predsjednika EP-a [Davida Sassolija](#) koji je istaknuo da „Europski parlament mora ostati otvoren jer virus ne može oboriti demokraciju.“ Ova plenarna sjednica službeno je zamijenila sjednicu planiranu za 1. i 2. travnja 2020.

Predsjedništvo EP-a usvojilo je posebne mjere za funkcioniranje parlamenta u izvanrednim situacijama kada zastupnici nisu u mogućnosti osobno prisustvovati sjednicama odbora ili plenarnoj sjednici. Poduzete su sve mjere predostrožnosti za suzbijanje širenja Covida-19 kako bi EP mogao obavljati svoje zakonodavne, proračunske i nadzorne funkcije na odgovarajući način. Privremeno je uveden alternativni postupak koji zastupnicima omogućava [glasanje na daljinu](#) putem e-pošte kako bi se omogućilo brzo usvajanje zakonodavstva EU-a za rješavanje socioekonomskih posljedica pandemije Covida-19.

Na dnevnom redu sjednice bile su sljedeće točke:

- Izjave Vijeća i Komisije – Koordinirani europski odgovor na izbijanje koronavirusa;
- Glasovanje o zakonodavnom paketu za nošenje s posljedicama pandemije Covida-19 u državama članicama EU-a:
  - [Prijedlog uredbe](#) EP-a i Vijeća o izmjeni Uredbe (EEZ) br. 95/93 o zajedničkim pravilima za dodjelu slotova u zračnim lukama Zajednice,
  - [Prijedlog uredbe](#) EP-a i Vijeća o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 1301/2013 i (EU) br. 508/2014 s obzirom na posebne mjere za mobilizaciju ulaganja u zdravstvene sustave država članica i u druge sektore njihovih gospodarstava u odgovoru na izbijanje Covida-19 [Investicijska inicijativa kao odgovor na koronavirus],
  - [Prijedlog Uredbe](#) EP-a i Vijeća o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 2012/2002 radi pružanja financijske pomoći državama članicama i zemljama koje pregovaraju o pristupanju Uniji ozbiljno pogođenima izvanrednim stanjem velikih razmjera u području javnog zdravlja [Proširenje područje primjene Fonda solidarnosti EU-a].

Na početku sjednice predsjednik EP-a osvrnuo se na nedavni potres u Zagrebu i izrazio suosjećanje s hrvatskim građanima koji su pogođeni ovom prirodnom katastrofom.

Koordinirani europski odgovor na izbijanje koronavirusa (Covid-19)

U raspravi sa zastupnicima sudjelovala je predsjednica EK [Ursula von der Leyen](#). U ime Vijeća EU-a državna tajnica u Ministarstvu vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske zadužena za suradnju s EP-om [Nikolina Brnjac](#) uputila je pisanu izjavu koja je dostupna [ovdje](#).

U svom izlaganju predsjednica EK podcrtala je kako se niti jedna država članica (dč) ne može sama nositi s ovom zdravstvenom krizom te je naglasila potrebu za solidarnosti i suradnjom između dč jer "samo pomažući jedni drugima možemo pomoći sami sebi".

Informirala je o mjerama koje EK poduzima i planira poduzeti s ciljem osiguravanja dostatne odgovarajuće medicinske opreme i materijala diljem EU-a. U sustavu [rescEU](#) po prvi puta stvaraju se strateške zalihe medicinske opreme, kao što su respiratori, zaštitne maske, cjepiva i laboratorijske potrepštine. EK će financirati 90% zaliha, a početni proračun iznosi 50 milijuna eura. Prve bi isporuke trebale započeti u sljedećim tjednima. EK je osnovala europski tim znanstvenika, koji će predlagati koordinirane mjere za suzbijanje pandemije. Kako bi se osiguralo slobodno kretanje roba i usluga, odnosno pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i šengenskog prostora, EK je u cilju zaštite zdravlja i osiguravanja dostupnosti roba i najvažnijih usluga objavila smjernice o pograničnim mjerama, kojima se traže prioritete „zelene trake” za prijevoz osnovne robe koje će omogućiti prelazak granice za najviše 15 minuta. Nadalje, izvijestila je da je EK s ciljem ublažavanja posljedica krize izazvane koronavirusom, spašavanja života, radnih mjesta i poduzeća pokrenula investicijsku inicijativu u vrijednosti od 37 milijardi eura pomoći. Donesena su i dosad najfleksibilnija privremena pravila o državnim potporama kako bi se dč omogućilo da poduzmu mjere za spas poduzetnika. Prvi puta aktivirana je opća klauzula o odstupanju u okviru Pakta o stabilnosti i rastu koja će dč omogućiti da iskoriste sve svoje kapacitete kako bi pružile potporu onima zaposlenima, malim i velikim poduzećima i građanima. Također, EK je istodobno usmjerena i na promišljanje budućnosti EU-a, nakon krize. Naglasila je kako se „pritom ne bi smjeli upuštati u pogrešnu i bespredmetnu raspravu o tome trebamo li više ili manje Europe”, već iz ove krize trebamo izvući pouke kako se bolje oduprijeti budućim krizama.

Zastupnici su redom izrazili snažnu potporu zdravstvenim radnicima, ali i ostalim građanima koji svojim radom osiguravaju funkcioniranje društva i omogućavaju nastavak koliko-toliko normalnog života. Izrazili su sućut obiteljima preminulih kao i brzi oporavak onima koji su zaraženi koronavirusom.

Gotovo svi sudionici rasprave izrazili su potporu mjerama koje je predložila EK za izravan, koordinirani europski odgovor radi ublažavanja socioekonomskih posljedica pandemije Covid-19. Ponovno su pozvali dč na suradnju i solidarnost na svim razinama – lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj, u ekonomskom, zdravstvenom i monetarnom smislu te istaknuli značaj uzajamne potpore i pomoći. Pojedini zastupnici snažno su osudili nedostatak solidarnosti i egoistično ponašanje određenih dč, napomenuvši da „virus ne poznaje granice” te su, u tom smislu, pozdravili recentnu suradnju dč u distribuciji opreme i pružanju pomoći. Pozvali su i na ponovno pokretanje industrijske proizvodnje medicinske opreme u EU-u, a kako bi se smanjila ovisnost o uvozu iz trećih država, te na izdavanje većih sredstava za istraživanja zaraznih bolesti. Naglasili su potrebu jamčenja socijalne sigurnosti, između ostaloga putem fiskalnih politika, te poboljšanja plaća i uvjeta rada „malih ljudi”, npr. trgovaca. Imajući u vidu mjere za borbu protiv širenja Covid-19, tijekom rasprave pojedini zastupnici konstatirali su kako tekuća zdravstvena kriza predstavlja stres-test za europsku demokraciju te su podcrtali potrebu za očuvanjem temeljnih vrijednosti na kojima počiva EU. Nekolicina zastupnika pozvala je na izdavanje tzv. europskih „korona” obveznica.

Dana 26. ožujka 2020. održana je [videokonferencija članova Europskog vijeća \(EV\)](#) u cilju utvrđivanja daljnjih mjera EU-a u okviru odgovora na izbijanje pandemije Covid-19. Postignut je dogovor o nastavku rada u okviru sljedećih pet područja: (i) ograničavanje širenja virusa, (ii) osiguravanje medicinske opreme, s posebnim naglaskom na maskama i respiratorima, (iii) promicanje istraživanja, uključujući rad na cjepivu, (iv) otklanjanje socioekonomskih posljedica te (v) pružanje pomoći građanima i građankama blokiranim u trećim zemljama. Zajednička izjava članova EV-a dostupna je [ovdje](#).

Također, šefovi država ili vlada potvrdili su [Zaključke Vijeća za opće poslove \(GAC\)](#) od 25. ožujka 2020. o proširenju i procesu stabilizacije i pridruživanja kojima se daje zeleno svjetlo za otvaranje pregovora o pristupanju sa Sjevernom Makedonijom i Albanijom.

Izrazili su duboko suosjećanje s hrvatskim građanima kao i hrvatskim predsjedništvom Vijećem te su ponudili pomoć u suočavanju s posljedicama potresa koji je pogodio Zagreb.

Zaključno, izrazili su zabrinutost zbog stanja na grčko-turskoj granici i punu solidarnost s Grčkom, kao i s Bugarskom, Ciprom i drugim državama članicama koje su u sličnoj situaciji, među ostalim u pogledu napora u vezi s upravljanjem vanjskim granicama EU-a.

S ciljem pružanja potpore u borbi protiv širenja Covida-19 EK je osnovala [Europski tim za odgovor na izbijanje koronavirusa](#). Sveobuhvatna potpora EK uključuje stalnu suradnju s dč radi razmjene informacija, procjene potreba i osiguravanja usklađenog odgovora na razini EU-a. EP na svojim [mrežnim stranicama](#) redovito objavljuje ažurirane informacije o preventivnim mjerama. Informacije o odgovoru Vijeća na izbijanje Covida-19 objavljuju se [ovdje](#).

Zakonodavne aktivnosti Europskog parlamenta

Zastupnici su gotovo jednoglasno usvojili [tri zakonodavna prijedloga](#) koja predviđaju hitne mjere za nošenje s posljedicama pandemije Covida-19 u državama članicama EU-a.

Nakon formalne potvrde Vijeća te imajući u vidu hitnost situacije, zakonodavni akti [objavljeni](#) su u Službenom listu EU-a 31. ožujka i stupaju na snagu 1. travnja 2020.

Glasovanje se odvijalo putem e-pošte u tri kruga. Prvo se glasovalo o zahtjevima za hitni postupak, u skladu sa [člankom 163.](#) Poslovnika. Nakon objave rezultata glasovanja o zahtjevima za hitan postupak pristupilo se glasovanju o prijedlozima izmjena nacрта zakonodavnih akata koje je podnijela EK. Konačno se glasovalo o stajalištima EP-a u prvom čitanju o predloženim zakonodavnim prijedlozima.

Na početku sjednice predsjednik EP-a informirao je da će zajedno s predsjednikom Vijeća 30. ožujka 2020. potpisati, između ostaloga, sljedeći akt donesen u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom:

- [Uredba](#) EP-a i Vijeća o internetskom sustavu krivotvorenih i vjerodostojnih isprava (FADO) i stavljanju izvan snage Zajedničke akcije Vijeća 98/700/PUP.

Tijek zakonodavnog postupka u EP-u moguće je pratiti putem alata „[Zakonodavni opservatorij](#)“. Informacije o aktivnostima nacionalnih parlamenata u okviru postupka donošenja odluka u EU-u dostupne su na platformi [IPEX](#). Sveobuhvatni pregled aktivnosti svih dionika uključenih u zakonodavni postupak u EU-u dostupan je u bazi [EUR-Lex](#).

Dana 19. ožujka 2020. Konferencija predsjednika EP-a usvojila je [revidirani kalendar EP-a](#) za 2020. godinu. Suspendirane su sve parlamentarne aktivnosti od 3. travnja do 4. svibnja 2020. te sve plenarne sjednice u Strasbourgu do rujna 2020. U navedenom razdoblju održavat će se samo tzv. mini-plenarne sjednice u Bruxellesu.

Detaljne informacije o aktivnostima hrvatskih zastupnika u EP-u, uključujući izlaganja na plenarnim sjednicama, dostupne su na [mrežnim stranicama zastupnika](#).

Sljedeća izvanredna plenarna sjednica EP-a održat će se u Bruxellesu 16. travnja 2020.

Informacija o sastancima predstavnika nacionalnih parlamenata u Europskom parlamentu

U ožujku je održan jedan sastanak predstavnika nacionalnih parlamenata država članica Europske unije u Europskom parlamentu (tzv. *Monday Morning Meetings*), 2. ožujka 2020.

Dnevni red obuhvaćao je sljedeće točke:

- Komunikacija Europske komisije (EK) „Oblikovanje Konferencije o budućnosti Europe“;
- Program rada EK za 2020. godinu;
- Interna pitanja.

Bilješka je dostupna na [intranetu](#) Sabora.

Obzirom na donesene mjere Europskog parlamenta usmjerene na sprečavanje širenja koronavirusa, tijekom razdoblja 9. ožujka – 30. travnja 2020. neće se održavati sastanci predstavnika nacionalnih parlamenata država članica u Europskom parlamentu. U navedenom razdoblju komunikacija unutar mreže predstavnika nacionalnih parlamenata odvijat će se elektroničkim putem.

Međuparlamentarna suradnja u Europskoj uniji

Međuparlamentarna suradnja u Europskoj uniji obuhvaća suradnju Europskog parlamenta s nacionalnim parlamentima i suradnju nacionalnih parlamenata u okviru parlamentarne dimenzije Vijećem.

Sve konferencije, sastanci i ostale aktivnosti koje se odvijaju u okviru međuparlamentarne suradnje u Europskoj uniji do daljnjega se ne održavaju radi situacije povezane s pandemijom Covida-19.

